

Bir eski kitabı Karıştırırken

3 üncü Selimin sefiri Napolyon'u görmeye nasıl gitti?

Eski bir kitabı elime geçti: Sefaret-namel Fransa - Eseri Vahit Efendi, Padişah Üçüncü Selim tarafından Fransız İmparatoru Napolyon Bonapart nezdine fevkalade memuriyetle gönderilen Nisancı Vahid Efendinin seyahatine ve sefaretine aid notlar..

Alman - Rus harbi vesilesile Napolyon adının gazetelerde sık sık yer bulmasından cesaret aldığım için mi, yoksa bundan 133 sene evvel kâh at sırında, kâh menzil arabalarında Sofya, Peşte ve Vıyana üzerinden Parise kadar uzayan bir seyahatin intibalarını nakletmeye değer bulduğumdan mı bilmem, kitabı elimden bir türlü bırakmadım. Vahid Efendinin bu seyahati yaptığı devir malûm: Napolyon, bütün Avrupa karasına hâkim olmak üzere..

Ötedenberi Fransız politikası güden zamane padişahının İmparatoru mesûr ile yalnız iktidarı su ayrı yapıyor. Bu mikıfıkı dostluğun muhtelif sebepleri var. En başta gelen sebep şu:

Prusya devletile müttelifkan Frangalı aleyhine hareket eden Moskoflunun memaliki mahrusıya karşı suikasıd rûnûma- olmasl.. Şu hale göre, düşman tek ve müsterek; Moskoful Fakat Rusya üzerine asker -imallı. İcin Frangalı ile ittifak akdi hem haternâk, hem de akubeti vahim bir iş! Bununla beraber „hasbelvakit“ devleti alıyyenin İmparator Napolyon nezdine bir elç göndermesi de lâzımlı ifade tarzından anlaşıldığına göre, Vahid Efendiyl, a- lelacele.. İstanbuldan kalkıp gitmeğe mecbur ediliyor. Nisancı rühesile dil- sır edilen Vahid Efendi Milâdın 1806 senesi birincikânununun 17 nci pazartesi günün, Fransız elçisi General Sebastia- nı tarafından mihmandarlığına tayin e- dilen Pravd isminde bir Fransız yanı- na alarak yola revan oluyor. Çekmekce- sagır (Küçükçekmece), Silivri, Çorlu, Babayatiük (Babaeski) ve nihayet ilk büyük konak yerli olarak Edirnel.

Vahid Efendi için burda bir kaç gün şram etmek zarurı!.. Çünkü Napolyona gönderilecek hediyeler hazır değil. Na- meli hümayun da henüz gelmemiş. Derken arkadaşan tatarlar koşturup ikinci emri yettiyorlar: — Hedayayı hümayun ancak Ruscuk veya Vidinde hazırlanabilecekt! Hiç durmayıp seyahatlerine devam etsin- ler! Vahid Efendi, bu emri alınca, Edir- nede daha fazla kalamayı ve yolları da değıştire değıştire, Vidine uluyor. Fakat Vidinden sonraki seyahat gidiğe güçleşmektedir. Yol yok, iz yok.

Osmanlı hükümetinin fevkalade mu- rahhasa adeta duye kalke; aceleden etrafını görmeğe vakit bulamıyarak; Tamişvara kadar geliyor. Tamişvar o- tırhlerde Macaristanda Banat eyaleti- nin merkezi.. Vahid Efendi, Kanunî Süleyman gününde; ay yıldızlı bayra- gın dalgalandığı bu eski Osmanlı kale- sini, hasretli çekilen bir sevgiliden bah- seeder gibi uzun uzun anlatıktıktan sonra, Peşte şehrinin tarafine geçiyor ve dev- leti alıyyenin bu „meşhûs“ beldeci hak- kında da içini çeke çeke haylı malûmat veriyor.

Vahid Efendi artık Beş şehridendir. Beg, yani Vıyanal.. Burada, 30 bin kitabı ihtiva eden bü- yük kütüphanne ile Vıyananın meşhur tecrihanesi, Osmanlı sefirinin bilhassa dikkatini çekiyor. Hele tecrihanede gördüğü müallırlara kavanzolar içinde- ki cenin parçaları Vahid Efendiyl hay- retten hayrete düşüyor;

„Üzerleri camlı sanduklar içinde betihakkı insan sureti misillil balmu- mundan rühte suretler vazedip ol suret- ler üstünde, ille ve emraz muhtelifleyi yegin üstüne, keşif ve iyna ve azaları dahi başka başka tasvir ve beyan ve cemil olur ve aşabi renk ve levni ile tasvir ve hamil ve veled ve velâdet ahvalı gibi sair şeyler hakayik ve de- kaykılı ile tersim olunmuş ve bir hamil müddetine kadar rahmlı maderde ânen feanen ne sûret kesbetdiğini bilmek ve etibba ve cerrahine bildirmek için, beş günlük, bir aylık, beş haftalık deyr yafırlarla mean hakiki sıktıları iki baş- ı bir vücud ve bir vücüde iki ve üç başlı ve üç dört kollu küçük işeleri tecrihaneyne celb ve cem' ve saf ve keskin ruhlar ile memlû bilfür surahi ve kâseler içinde hıfz ve raflara dizil- miş olmakla...“

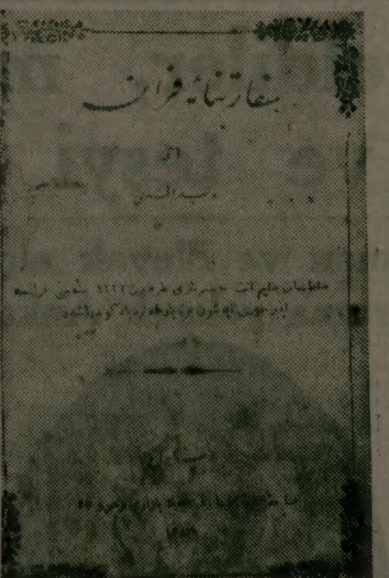
Vahid Efendinin takdiriñ belbeden şeylerden biri de şehrin varoşları ke- narında gözüne ilşen bir çarpıda yapı- lmış muntazâm yollar.. Sonra bu yollar- ın daima süpürülüp sulanması..

En az yirmi bin nüfusun yortu ve pa- zar günleri, ormanlarda gezip dolama- sınu, peri masalı gibi ballandıra ballan- dıra anlatan Osmanlı sefiri, „hamam manasını mutazammın, Baden nam ka- rıyedeiki kaplıcaları“ sözü getiriyor: — „Mevsimi baharda, Beş ahalisinden bu kariyeye hicret eden erbabı zevk, se- lûp ikametle icrayı âyin ve âdet eylet- ler..“

Vıyananın hamamları, Vahid Efen- dinin iddiasına göre, o devirde bağa- tahta ve taş döşeli aşşab odalardan iba- retmiş. Her odada bir figi bulunmuş. Suyunu kovalarla dışarıdan getirtiler- mis. Hamam yapmak niyetile gelenle- rin bu figicılara ördük gibi dalıp çıkma- ları Vahid Efendinin hem keyifini kaçı- rmış, hem de garibine gitmiş. Hele figi- larda musluk olmaması yüzünden ne kadar üzüldüğünü su satırlardan anla- mak kabildir:

„Fakir Beşe olan mahud hamamlar- dan behasbelfıkta bir musluklu figi mahallı haber alınıca kadar teyem- müme evkâştıraz oldum, iki gün iki

Hulâsa eden :
Salâhaddin Güngör

1286 da basılan Vahid Efendi Sefaretnamesinin kapağı

gece zarfında çekilen asabı hasavalı ta- ritten birundur..

Vahid Efendi, „Fransa“ İmparatoruna müdâki olmak için Vıyanaya geldiği halde henüz İmparatorun yüzünü gör- düğü yok. Kendinden bir gün ev- vel gene aynı maksada Vıyanaya gelen Acem Şahının sefiri Mirza Meh- med Rıza şerefine Vıyanadaki Fransız elçisi büyük bir ziyafet veriyor. Vahid Efendi bu ziyafete davet edilib dilme- diğnil söylemiyor, fakat ertesi akşam kendi şerefine verilen ziyafette Acem sefirinin hazır bulunduğunu kaydet- meği unutmuyor..

Yemekleri, Fransız sefaretanesinin gönderdiği malzeme ile Vahid Efen- dinin hususî aşçıları pişiriyorlar.

Sofrada Acem sefiri, Türk aşçıların yaptığı helvayı pek beğeniyor:

— Aman ne yahuş olmuş.. diye ka- şıkı starken Vahid Efendi, „o zamanlar Osmanlı hükûmetile İranın arası açık ya- sefirne manalı bir mukabelede bu- lunmak için hemen helva tabağını ö- nüne sürerek:

— Buyrun.. diyor, bizim gaziler hel- vası pek meşhurdur!

Acem sefiri, şaşılıyor ve „Kerem edi- nin..“ den başka diyecek söz bulamıyor. Bundan sonra Vahid Efendiyl Lehis- tanın bir şehri dilârasında dolarken görüyoruz: Krakovl.

Lehillerin o tarihte „saltanatı seniye- ye hümet ve ziyatı dereci kemalde..“ „Rical ve nıslan, kibar ve sıbyan..“ „Gürül gürül Osmanlı heyetinin ziy- retine geliyorlar:

— Çok zamandır Osmanlı hasretkeş idik. Burayı tefricifinden memnun ve mesrur olduk. Ah, ne olur, üç beş gün ikamet edip doya doya siz görmek şe- refine nail olsek.. yollu gönüll alıcı sözler söylüyorlar! Vahid Efendi, iki gün kadar bunla- rın hatırı için Krakovide kalıyor ve tekrar uzun, zahmetli bir yolculuğa katanarak camurlara bata çıka Var- şovaya varıyor.

Sefirin ilk işi, Lehistan merkezine geldiğnil, Fransız Hariciye Nazırı meş- hur Talleyrand'a haber vermek oluyor. Fakat Talleyrand, yalnız adamlarından birkaç kişiyi göndermekle iktifa ederek sefaret heyetinin yilleceğe, içeceğe da- ır olan ihtiyaclarını sordurmak zah- metine katlanmıyor. Vahid Efendi, bu kayıdsızlığa deşşetli icerilişlerle da ses çıkarmıyor ve ancak Varşovaya mu- vasalatının üçüncü günü Fransız Hariciye Nazırla görüşmeğe muvaffak olabili- yor.

Osmanlı sefiri, Talleyrand'la yaptığı müdâkatın intibalarını şöyle anlatmak- tadır: (Sonu yarın)

Salâhaddin GÜNGÖR

ADLIYEDE

Eyüb cinayatinin muhakemesi

Eyübsultanda komşusu Kudsi İs- mindeki genci bir tavuk meselesinden dolayı bıçakla öldürmekten suçlu fab- rika işçisi Veli Değerle onun kanlı bıça- gını saklamakta suçlu fabrika işçisi Mehmed Bekler aleyhlerindeki dava meşhud suç kanununa göre dün İstan- bul Birinci Ağırceza mahkemesine ve- rilmiştir.

Derhal başlayan muhakemede, suçlu- lar evvelce yazdıkları ifadelerini aşğı yukarı tecriklarlamışlardır. Şahidler din- lenilmiştir. Bir kaç şahid hazır bulun- madığından, Muhakemenin cuma günü aksami devamı kararlaştırılmıştır.

Adliye Vekilinin tektikleri

Adliye Vekili Hasan Safiüddin Me- nemencioglu; dün sabah Kadıköy adli- yesinde tektikleri yapmıştır. Muhakeme- ri dinlenmiş, icra işleri etrafında malû- mat alarak, memurların ve iş sahible- rinin vaziyetlerle yakından meşgul olu- nmuş.

Bundan sonra Üsküdarı gidip, ora- adliyesinde tektiklerde bulunmuştur. Muhtelif davalara aid muhakeme saf- halarını takib etmiştir. Aynı zamanda Üsküdar cezaevini, koğuşları, atölyele- ri gezmiştir. Dokuma, çorab tezgâhla- rında çalışanları, „çalışma halinde gör- müştür. Yeni kurulan pavyona da uğ- ramıştır

Doğru değil mi?

17 senelik bir muallimin acıklı hali

Gegen gün matbaamıza yanında bir küçük yavru ile yaşlıca bir zat geldi. Bu adam; 1923 senesinde mu- allimlik mesleğine intisab ederek - pek küçük bir fasıla istisna edilecek olursa - on yedi senedenberi köy mekteplerinde öğretmenlikte bu- lunmuş, çalışkanlığı, iyi ahlâkı ve yetistirdiği müstaid talebelerle dai- ma âmirlerinin takdirlerini kazan- mıştır. Son olarak İstanbula bağlı Rami nahiyesinin İmrâhor köyünde vazife görmekteydi. Biçarenin derdi şudur: On yedi senelik hayatını va- ran yavrularının tahsil ve terbiyesine hasretmesine rağmen hâlâ vekil ola- rak çalışılmakta, tatil aylarında maas alamamakta, beş cocuğu ile zevcesinden bir de kendisinden nü- rekkebe yedi kişilik ailesini geçindire- rememek yüzünden sonsuz sıkıntılar çekmektedir. Asıl yapılamamasına sebep bir formalite noksanlığıdır. 33 sene evvel okuduğu mektebin diplo- masını göstermemesi bugün mcruz kaldığı ıstırah ve felâketin yegâne âmildir.

Halbuki on yedi yıldır hiç şüphesiz muvaffakiyeti gördüğü için meslek- te kalmasına müsaade edilen bu va- tandaşın hâl müemmen olmadıği gibi istikball de karanfiktir. Malûm olduğı üzere ücretli memurların te- kaüdiyesi yoktur. Yarın ihtiyarlayıp işten çıkarıldığı vakit çoluk çocuğu ve onların annelerile kendisi ne ola- caktır?

Belki Mehmed Kâmil Ünal ile bir- likte daha bir çok formalite kur- banları vardır. Bunların hepsi için kanunl bir yol bulup şimdiki kadar gösterdikleri fedakârlıkların mükâ- fatı olarak biçareleri aileleriyle bir- likte mahv ve perşan olmalarına meydan vermemeliyiz, diyoruz.

Doğru değil mi?

IKTISAD

Sebze tohumlarında da ihtikar!

Fiat Murakabe bürosu, sebze tohum- larında ihtikar yapıldığı hakkında mü- tahsil tarafından vakı olan şikâyetleri ehemmiyetle tektik etmektedir. Dün de Bahkazarında Lonca sokagında to- humcu Hristo evvelce 60 - 70 kuruşa ve harbden sonra 180 kuruşa satılan sebze tohumlarını 230 kuruşa satarken yakalanmış ve müddeiumumlığe veril- miştir.

Haylaf müessesesi adliyeye verildi

Fiat Murakabe bürosu şehirden müht- telif gubeleri olan Haylaf müessesesi- nin seker ve sair malzeme fiatlarında bir değışiklik yokken mütemadiyen ge- kerlen ve sairinin fiatlarını yükselt- tiğnil görüldü ve bir cürmü meşhud ya- pıllarak adliyeye verilmiştir.

Naftalin

Ticaret Ofisi 10.000 kilo naftalini ta- mamen devir almıştır. İstanbul nafta- lın ihtiyacı için Mıntaka Ticaret Mü- dütürlüğü bir liste yapmaktadır. Bu liste üzerinden Ticaret Müdütürlüğü emrine Ofisce naftalın verilecek ve bu naftalin piyasaya çıkacaktır.

Beş bin ton şeker geliyor

Ticaret Ofisi tarafından getirtilen ve İskenderun limanına çıkartılan 5000 ton şeker Türkiye Şeker Fabrikaları şir- keti tarafından satın alınmıştır. Bu ge- kerlerin mühim bir kısmı kesme şeker- dir. Şekerler Mısır ve daha ziyade Cava malıdır ve iyi cinstir.

Şeker şirketi İskenderunda Ofisten sekerleri devir almağa başlamıştır. Ya- kındaki şehrimize kesme şeker getirile- cektir.

Şeker fabrikalarının ağustos ayında sırasıile faaliyetle başlamışlardır. Bu seneki pancar rekoltesinin çok iyi ol- duğı görülmektedir.

Koyun etinden nark kaldırılacak mı?

Kasablar Cemiyeti koyun eti narkı- nın muvakkaten ve 20 gün için kaldı- rılmasını tektik etmiş ve et fiatlarını mevsim müddetince bu fiattan yukarı çıkarmayacağına dair teminat vermiştir. Bu hususta yarın kat'ı emir verile- cektir.

Şahire geceyarısına doğru eve dön- dü. Holde öfke ile dolğan kocası- nı görmemezlikten gelerek doğru ya- tak odasına çıktı. Süleyman da bir çok şey yapmağa karar vermiş bir insan kuvvetile arkasından koştu. Bu manası hareketlere artık tahammül edemeyece- ğini ona kat'ı bir dille anlatmak zamanı gelmişti. Karısının ayna karşısında sağla- rını düzeltmekte olduğuna görünce gi- lina döndü:

— Bu ne, bu da ne? diye haykır- mağa başladı. Şahire gayet tabii bir şeyden bahse- diyormuş gibi: — Nasıl bu renk yüzüme iyi gitme- miş mi? diye sordu, sonra: — Bu öfke de neyin diye alay etti. Sağlarima istediğnil rengi ve şekli ver- diremez miyim?

Süleyman bir şey söylemeden odadan çıktı. Sokak kapısı açılıp kapandı. Bu defa vaziyet nazikti. Belki de bir daha dönmekce üzere evi terketmiş bu- lunuyordu. Genç kadın bunı düşününce titredii. Saadetinin dağılan bir sis gibi hayatının üstünden çekilip gittiğini his- sediyordu.

Ertesi gün odacı kocaasından bir mek- tutu getirdi. Mekhtubun asabı bir elle, ge- niş güzel yazıldığı belli idi. Şahire bu satırları, sanki aralarında zehirlil bir rüzgâr esiyormuş gibi, sararıp solarak okudu: — „Anlıyorum ki artık bir çatı altında barınmaya imkân kalmadı Şahire. Bugüne kadar dışımı siktım. Sebeb ve mahiyetlerini tahli edemediğim bütün çahışlarımla geçici bir buhrandır diye tahammül ettim. Çünkü seni seviyordum. Seni kaybetmek korkusu hayatı bana zehir ediyordu. Fakat sen, sana olan aşkımla, sabrımlla, ıysallımla ıy- namakta devam ettin. Bunun fena, teh- likeli bir oyun olduğunu düşünmek is-

CUMHURİYET

Şehir ve Memleket Haberleri

Ecnabilerin ikamet tezkereleri

Bunların değıştirilme tarihleri tespit edildi

Emniyet dördüncü sube müdürlüğü, müddetleri ağustos ve eylül aylarında bitecek olan ecnabilerin ikamet tezke- rerinin değıştirilmesi için müracaat ta- rihlerini tespit etmiştir.

Yabancılar, eski ikamet tezkerelerile beraber muteber tabiiyet vesikaları veya müddetli uzatılmış pasaportları, dört a- ded vesika fotoğrafı ve ikamet tezke- releri bedeli ile birlikte müracaat ede- rek bunları alıkadar memura bırak- caklar ve mukabilinde müracaat tarihini bildiren bir numara alacaklardır.

Müddetleri ağustosta biten ikamet tezkerelerinin değıştirilme günleri şöy- le tespit edilmiştir:

Ağustosun birinci günü birden on bi- ne kadar tek, ikinci günü birden on bine kadar çift numaralar, dört ağus- tosta 10001 den 20000 e kadar tek ve ertesi günü bunun çift numaraları, a- ğustosun 6 ve 7 nci günleri 20001 den 30000 e kadar tek ve çift numaralar. Ağustosun sekizinci ve dokuzuncu gün- leri de 30001 den yukarı tek ve çift nu- maralar. Ağustosun 11 ve 12 nci gün- leri de bu müddet zarfında gelmeyen- lere verilmştir.

Eylül ayında müddetleri biten ikamet tezkereleri için de ağustosun yirmisin- den itibaren her gün 3000 e numara olmak üzere ve teklerden başlanarak bir gün tek, ertesi gün çift numaraların müracaatlerine bakılacaktır.

Değıştirme müddetli bu suretile eylül ayının 25 ine kadar devam edecektir. 25 eylül tarihinden sonra on beş günü ge- cirenler mahkemeye verilecektir.

MÜTEFERRIK

Refik Saydam caddesi

Vall ve Belediye reisi Lütfi Kırdar, asfaltla tahvil edilecek olan Tozkopa - ran caddesinin isminin değıştirilmesini kararlaştırmıştır. Bu caddeye (Refik Saydam caddesi) ismi verilecektir. Buna aid tektif, Şehir Meclisi toplantıdığı za- man, yapılacaktır. Diğer taraftan ya- pılan tektiklerden Emirganın asıl adı- nın (Emirgün) olduğu anlaşılmıştır. E- mirgına da bu adın verilmesi tektif e- dilecektir.

Tıp Fakültesi dekanı müessif bir kaza geçirdi

Kıymetli operatörlerimizden Tıp Fa- kültesi dekanı profesör doktor Kemal Atı teasırlı haber aldığımızı göre bir otomobil kazası neticesinde kolundan sakatlanmıştır.

Dostların, arkadaşların, talebesinin ve hastalarının son derece müteessir eden bu kazadan dolayı muhterem profesöre geçmiş olsun derken, kendisine acele şif- aları dileriz.

Radio idaresi bir müsabaka açacak

Radio idaresi yerli san'atkarlar arasın- da, kabiliyetli olanları seçmek ve yeni beliren istidatları teşvik etmek için bir beste müsabakası açmağa karar ver- miştir.

Müsabakada birinci, ikinci ve üçün- cüldüğü kazanacak besteyi yapanları mükâfatar verilecek ve bu besteler, radyo programlarına konularak çalın- caktır.

Müsabakaya her isteyen girebilecektir.

Milli Piyango İstanbulda çekilecek

Piyangonun geçen ay 86.921.25 lira sa- tış hasılatına mukabil bu ay zarfındaki hasılatı 147.743 lira olmuştur.

Piyango hasılatı bu şekilde her gün biraz daha tezyüdü etmektedir.

Milli Piyango idaresi İstanbul halkı- mızın bu suretile piyangoya karşı gös- terdiği alaka ve rağbeti göz önünde tu- tarak yeni yedinci terib planının bir- kinci kekilisini 7 ağustosta herkesin bu- çekiliş kolaylıkla takib edebilmesi için İstanbulda Taksim meydanında yap- mağa karar vermiştir.

Küçük hikâye

Geçimsizlik

Mükerrrem Kâmil Su

temedin. Bir gün benim de isyan e- debileceğim, bu berhad hayata son ve- rilebileceğim hesaba katmadım.

Sadece sevgilerle değil; anlaşılar- ka, yekdiğerinin iğnüzünü imkân nispetinde öğrenerek birlesen bir kadını bir er- kek hayatında vukua gelmesi ihtimali olmiyan şeyler aramızdan geldi, geçti. Biz her bakımdan birbirimize uygun- du. Aşka olduğü kadar hayata da kiym- et vermediğ, asrın icablarını ayak u- durmağı biliyorduk. Sevincimizi olduğü gibi kederimizle de paylaştımağı, ufak te- fik anlaşılamazlıkları anında yok et- meğii beceriyorduk.

Saadetiminı yabancu gözlerden esirge- mek ihtiyacını duyduğumuz dakikalar; sevgimizin derinliği içinde duyınayı u- nuttuğumuz geceler çok olmuştu. Fakat şimdî hepisi bitti, her şey değıti.

Ben ömrümün üç yılını en güzel ha- tıralar, en nadide tahassüslere ve heyet- canlılar doldurdum o harikulâde kadı- nın öfulesine ölüncüye kadar esef e- deceğim. Lâkin hiç yekdiğerimizle bağla- yan her şeyin üstünden öldürücü bir rüzgâr geçti. Sendeki bu müthiş değı- şikliğin ebette bir sebebi olmak lâzım- gelir. Belki de birleşik yolumuzu ayrı- mak için keskin fınları yaptın. İşte çekiliyorum. Dilediğil gibi hareket et- mekte serbestsin. Teffüratı üzerinde a- vuklatılma anlaşırsın. Allaha ısmarla- dık..

Mahkeme aylarca devam etti. Şahid- ler dinlendi. Nihayet geçimsizlik yü- zünden ayrılmalarna karar verildi. Sa-

Teneke mahalleler

Avrupa tren güzergâhındaki mahalleler isimlâk edilerek yeşil saha haline getirilecek

Teneke mahallelerin bugünkü görünüşü

Avrupa tren güzergâhında bulunan teneke mahallelerinin Belediye tarafından isimlâk edileceğini yazmıştı. Beledi- ye İmar Müdürlüğü bu kararın tatbiki için hazırlıkara başlamıştır.

İstimlâk edilecek yerler Ahırkapı ile demiryolu arasında bulunan teneke ev- ler ve arsalarlardır. Buradaki arsaların Emeklî Milliyeye aid olduğu anlaşıldı- ğından iki idare arasında temaslara başlanmıştır. Bu işe sarfedilmek üzere

Belediye bütçesinden 20 bin liralık tah- sîlat ayrılmıştır. Vall ve Belediye reisi Lütfi Kırdar mahallenin bulunduğu yerde bir yeşil saha yapılması için ala- kadarlara emir vermiştir. Yeşil sahanın planı mimar Prost tarafından hazırla- mağa başlanmıştır. O zamana kadar ma- hallede bulunan teneke evler tespit e- dilecek ve isimlâk muamelesi ikmal olu- nacaktır.

Türk musikisi

Konservatuar Mü- dütürlüğü halk için konser tertib ediyor

Konservatuar müdürlüğü, tarihî Türk musikisini halka indirmek için bir seri konser verilmesini kararlaştırmıştır. Bu hususta haririk yapmak üzere dün be- lediye reis muavini Lütfi Aksoyın ri- yasetinde bir toplantı yapılmıştır. Topla- nılarda Konservatuar Müdürlü Yusuf Ziya da bulunmuştur. İlk konser, eyül- lün birinci haftasında verilecektir. Bu gün tarihî Türk musikisinin en parlak yıldızlarından Hamamîde İsmail De- deye ithaf edilecek ve Dedenin en gü- zel eserleri çalınacaktır.

Konser üç kısımdan mürekkebe ola- caktır. Birinci kısım klasik Türk mu- sikisini, ikinci kısım: Yarım asır evvelki şarkıları, üçüncü kısım da halk şarkıla- rını ihtiva edecektir. Belediye, Dedenin elde mevcud resimlerinden istifade e- derek bir büstünü yaptıracaktır.

Konservatuar müdürlüğü verilecek konserler için hazırlıkara başlamıştır. Konserler 15 kişilik bir heyet tarafından verilecek ve tamamlıe eski Türk sazları kullanılacaktır. Bundan sonra sıra ile tamammı musikisinasılarınuzdan Ab - dülkadir Meraki, İtri, Zekâî Dede, Sa- dullah Ağa namına konser tertib oluna- caktır. Kiş mevsimince devam edecek olan konserler Fransız Tiyatrosunda verilecektir. Herkesin istifade edebilmesi için fiatlar, asgari derecede olacaktır.

Fiati denk getirmek için...

Hastalarla verilecek francala karne- lerinin şekli değıştirilmiş ve yeni şekle göre bastırılmağa başlanmıştır. Karne- lerin yarın tevzi edilecektir. Ticaret Ve- kâleti, şimdiki francala ununun artı- rılmıyacağına, hasta miktarı fazla - laştığı takdirde ileride vaziyetin icabları göre halledileceğini bildirmiştir. Hasta- lara her gün 250 ser gram francala verileceğinden fiatların denk gelebi- mesi için francalının 21 den 22 kuruşa çıkarılması münasib görülmüş, buna aid tezkere daimi enclumene yazılmıştır.

Karadenizde gündüz seferleri

Münakalat Vekâleti, Karadeniz se- ferlerinin gündüzleri yapılması hak - ırkindaki tektiklerini ikmal etmiş ve bu hususta bir program hazırlanmasını Denizyollarına bildirmiştir. Bundan son- rakı postalarda Karadenize sefer ya- pıpacak vapurlar geceleri limanlarda ge- çireceklerdir.

Hâdisi yerine gelenler ağırca yaralı olan Hasanın ve annesi Haticecin Ni- mune hastanesine naklini temin etmiş- lerdir. Salih yakalanmıştır.

Cezalandırılan esnaf

Dünlük beledi kontrol esasında Emin- önlü kazas dahilinde 16, Üsküdar kaza- sı dahilinde de 17 kişi cezalandırılmış- tir.

HEM NALINA MIHINA

Zayıat bahsi

R esmî harb tebliğleri arasın- daki mübâyet ve farklar da, muharibler arasındaki zıddiyet kadar büyük olmakta devam ediyor. Sovyet ve Alman tebliğlerinde verilen zayıat rakamları arasındaki fark, İngiliz ve Alman tebliğlerinde eskidenberi görülegelen aykırılığı da geçti. Geçenlerde de bahsettiğim gibi, artık resmi tebliğleri ve onların ver- dikleri rakamları telif etmek mümkün değildir. İngilizlerle Almanlar, şimdilik yalnız „Atlantik meydan muharebesi“ dediğimiz karşılıklı ticaret gemilerini denizin dibine gönderme harbinde bir- birlerini tutmas rakamlar veriyorlar, diğer, hava muharebeleri zayıatı arasın- da da fark varsa da bu, bir kaç tayya- re eksik veya fazla olmaktadır ibaret ka- lıyor. Fakat batan gemilerin tonajı a- rasında iki tarafın iddiaları, Okyanus- lar kadar büyüktür. Şu rakamlara ba- kınız:

Almanlar İngilizlere göre		
Nisan	1,218,995	488,124
Mayıs	861,465	461,328

Fakat, Avrupanın şarkında, Sovyet Rusya topraklarında cereyan eden devlet boğuşmasına aid rakamlar a- rasındaki farklar daha büyüktür. Tay- yare, tank, top, esir ve zayıat rakam- ları, telif kabul etmez. Farklar arzede- rek herkeşi şaşırtamaktadır. Radyo ga- zetesinin askeri muharirleri bile, işin içinde kaçınamamaktadırlar. Filyakı, ha- zan, çocukluğumuzda okuduğumuz Battal Gazi hikâyelerine beniyen şöyle muhalâğalar karşısında kalıyoruz: Sü- lemanın 131 tayyareye düşürülmüştür; bizim hava kuvvetlerimiz hiç zayıat vermeden sağ ve salim ülerine dön- müşlerdir.

11 temmuz tarihli Alman resmi-tebli- ği diyor ki, şark cephesinde şimdiki kadar aldığımız esirler 400,000 i geç- miştir. İğtinas veya tahrib ettiğimiz tanklar 7615, toplar 4423, tayyareler 6233 tanedir.

14 temmuz tarihli Sovyet resmi tebli- ği cevap veriyor: Almanların ölü ve yaralı olarak kayıpları en az bir mil- yonu bulmaktadır. Bizim ölü, yaralı ve kayıp olarak zayıatımız 250,000 kişiyi geçmemiştir. 2300 den fazla Alman tay- yaresi imha ettik. Düşman 3000 den fazla zirhli araba kaybetmiştir. Bizim zayıatımız ise 1900 tayyare ve 2200 zirhli arabadır.

Bu, birbirine aykırı, birbirini tutmaz fakat korkunc listeler karşısında, hem deşet, hem hayret içindedir kalıyoruz. Hakikati ancak, harb bittikten sonra anlaşılabacaktır. Harb tarihleri, hakikî zayıat liselerini yazdıkkarı zaman, bu- ğün yapılan muhalâğaların dercesini öğreneceğiz. Fakat, kimbilir, daha ne kadar beklemek lâzım gelecek?

Mes'ud olacağım tahmin ettiğimiz e- ğlilere intizaren, şimdî, herkes, ruhanî müemmayıl olduğü tarafın rakamlarını inanmaktadır. Vaziyeti daha bitiraf ve daha realist bir gözle tektik ederek asıl meselenin, zayıat rakamları arasın- daki fark